

Andragoški center Slovenije

106. Evropski kazalniki: Vključenost odraslih v Sloveniji v vseživljenjsko učenje

Opomba:

Informacijo o vključenosti odraslih v Sloveniji v vseživljenjsko učenje (glej informacijo v Info-mozaiiku št. 98) nadgrajujemo z novjšimi statističnimi podatki.

Statistični urad Evropske unije (EUROSTAT) je 27. aprila 2022 objavil najnovejše podatke o vključenosti odrasle populacije v evropskih državah, med njimi tudi Slovenije. Vključeni so tudi podatki za leto 2021.

Pregled in analiza podatkov o vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje (VŽU) v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami prinašata kar presenetljive rezultate. Na področju razvoja in raziskav glede vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje so pred nami novi izzivi.

Vključenost odraslih oziroma stopnja udeležbe odraslih v VŽU je tudi krovni kazalnik, opredeljen v novi Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 (ReNPIO 2022–2030).¹ Slednja opredeljuje tri kovne kazalnike na področju udeležbe odraslih v vseživljenjskem učenju. Analizirali smo prvega, saj je bilo njegovo doseganje v prejšnjem nacionalnem programu ReNPIUO 2013–2020² najslabše.

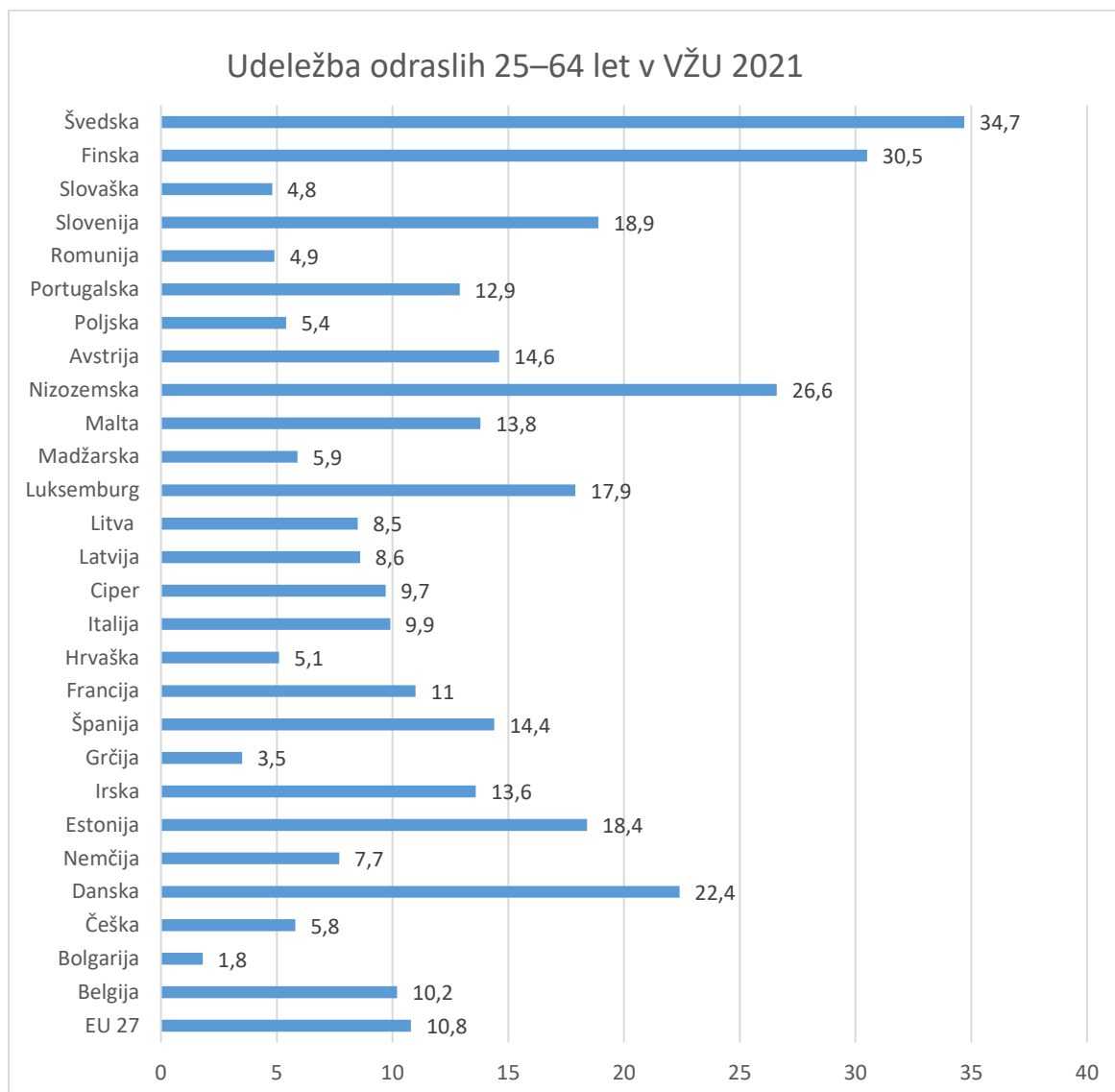
Ta krovni kazalnik, ki je kot prvi opredeljen v novi ReNPIO 2022–2030, se glasi: **Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU se bo z 8,4 % v letu 2020 povečala na 19 % v letu 2030.** Kazalnik se meri vsako leto, in sicer za obdobje štirih tednov pred merjenjem po raziskovanju Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP4t).

Rezultati za Slovenijo so v letu 2021 primerjalno na leto 2020 izjemni, saj Slovenija beleži največji dvig vključenosti odraslih v starosti med 25 in 64 let v VŽU med državami EU27. V letu 2021 smo namreč v naši državi dosegli kar 18,9-odstotno vključenost. To pomeni, da smo peta država po stopnji vključenosti med državami EU27. Pred nami so le Švedska, Finska, Nizozemska, in Danska. Ti rezultati so vidni v grafu 1.

¹ ReNPIO 2022-2030, vir: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO138>.

² ReNPIO 2013-2020, vir: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO97>.

Graf 1: Stopnja udeležbe prebivalstva v starostni skupini 25–64 let v državah EU 27 v letu 2021³

Vir: EUROSTAT

Ko primerjamo udeležbo odraslih v VŽU po letih med izbranimi državami in Slovenijo, vidimo, da se je po devetih letih padanja udeležba odraslih pri nas v zadnjem letu ponovno dvignila, in to kar za 10,5 odstotnih točk, kar je kar 8,1 odstotne točke nad povprečjem EU27. To prikazuje preglednica 1.

Preglednica 1: Vključenost odraslih v VŽU od leta 2021 od 2021, izbrane države EU

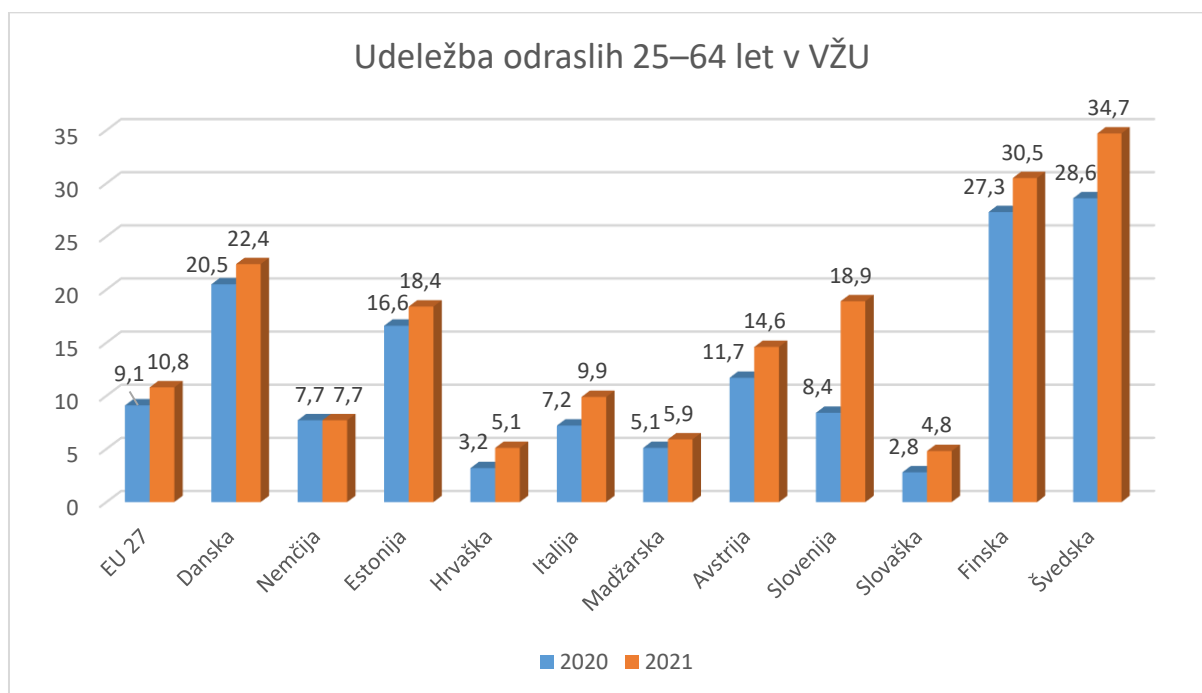
³ Povezava na vir: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/TRNG_LFS_01_custom_2681360/default/table?lang=en

Država/leto (%)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU 27	8,2	9,9	10,1	10,1	10,3	10,4	10,6	10,8	9,1	10,8
Danska	31,6	31,5	31,9	31,5	28	26,9	23,5	25,3	20,5	22,4
Nemčija	7,9	7,9	8	8,1	8,5	8,4	8,2	8,2	7,7	7,7
Estonija	12,8	12,6	11,6	11,9	15,3	16,8	19,3	19,6	16,6	18,4
Hrvaška	3,3	3,1	2,8	3,1	3	2,3	2,9	3,5	3,2	5,1
Italija	6,6	6,2	8,1	7,3	8,3	7,9	8,1	8,1	7,2	9,9
Madžarska	2,9	3,2	3,3	7,1	6,3	6,2	6	5,8	5,1	5,9
Avstrija	14,2	14,1	14,3	14,4	14,9	15,8	15,1	14,7	11,7	14,6
Slovenija	13,8	12,5	12,1	11,9	11,6	12	11,4	11,2	8,4	18,9
Slovaška	3,1	3,1	3,1	3,1	2,9	3,4	4	3,6	2,8	4,8
Finska	24,5	24,9	25,1	24,4	26,4	27,4	28,5	29	27,3	30,5
Švedska	27	28,4	29,2	29,4	29,6	30,4	31,4	34,3	28,6	34,7

Vir: EUROSTAT

Na grafu 2 se, primerjalno z letom 2020, lepo vidi veliki skok Slovenije v stopnji udeležbe odraslih v vseživljenjskem učenju v letu 2021.

Graf 2: Stopnja udeležbe prebivalstva v starostni skupini 25–64 let v izbranih državah EU27 v letih 2020 in 2021

Vir: EUROSTAT

Ti rezultati so velik izziv za strokovnjake in raziskovalce v izobraževanju odraslih. Odgovoriti morajo na ključna vprašanja in poiskati vzroke za tako izjemen dvig števila vključenih odraslih. Šele rezultati dodatnih

raziskav bodo pokazali, kateri ukrepi, strategije in aktivnosti so pripomogli k tem rezultatom, ter kako nadaljevati razvoj in politiko področja.

V nadaljevanju nas je zanimalo, ali je ta dvig stopnje vključenosti odraslih kaj vplival na ključne izzive, ki jih je ReNPIO 2013–2020 naslovlila in neuspešno reševala z razvojnimi prioritetami in ukrepi. Tu mislimo predvsem na doseganje in vključenost ranljivih ciljnih skupin odraslih ter zmanjševanje razmerja vključenosti med posameznimi ciljnimi skupinami odraslih.

Najprej smo pogledali stopnjo vključenosti odraslih po stopnji izobrazbe. Podatki kažejo, da se je stopnja vključenosti v VŽU iz leta 2020 v letu 2021 povečala pri vseh skupinah odraslih. Vendar se stopnja vključenosti po doseženi stopnji izobrazbe bistveno zvišuje glede na doseženo stopnjo izobrazbe. Kljub temu da se je udeležba odraslih na stopnji ISCED 0–2 povečala za 50 %, je še vedno razkorak med udeležbo odraslih z doseženo izobrazbo na stopnji ISCED 5–8 kar **9,3-krat** večji kot odraslih z doseženo izobrazbo na stopnji ISCED 0–2. Tako podatki kažejo, da se je stopnja udeležbe prebivalcev v VŽU v letu 2021 dvignila izrazito na račun terciarno izobraženih odraslih. Razkorak med vključenostjo nizko izobraženih in visoko izobraženih odraslih pa se ne zmanjšuje in ostaja še naprej velik izziv.

Te podatke in rezultate pokaže preglednica 2.

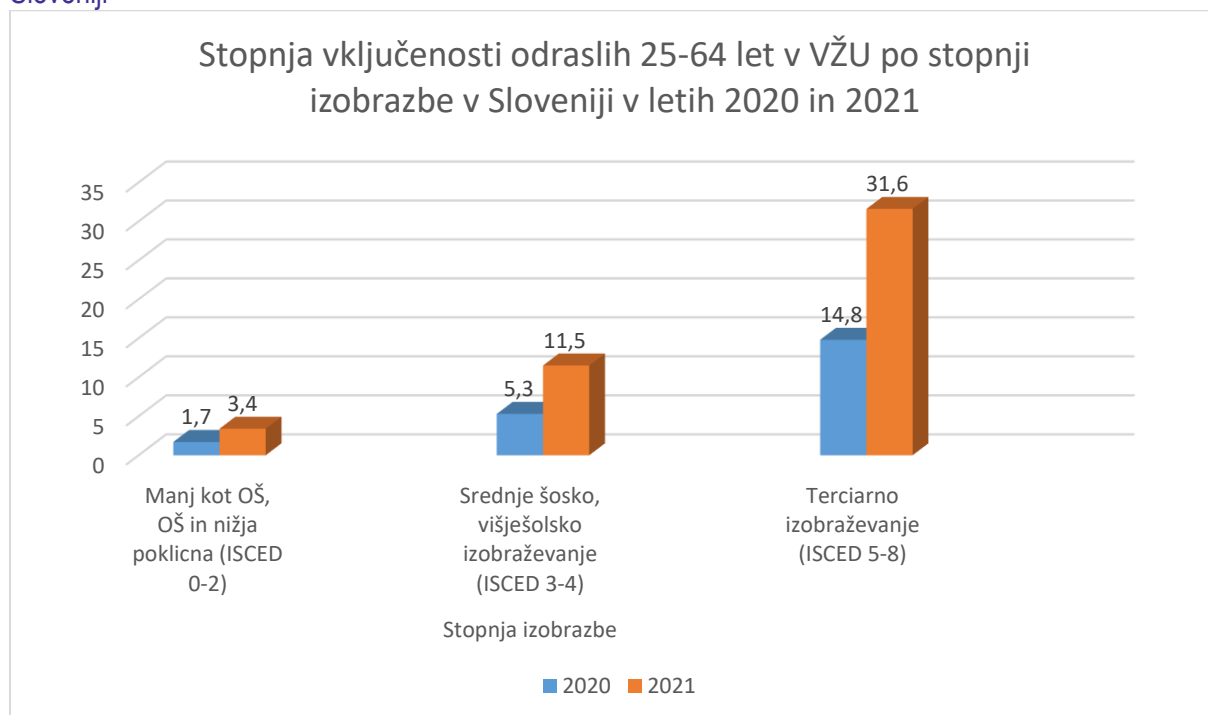
Preglednica 2: Stopnja vključenosti odraslih 25–64 let v VŽU po stopnji izobrazbe v letih 2020 in 2021 v Sloveniji⁴

Leto	Stopnja izobrazbe		
	Manj kot OŠ, OŠ in nižja poklicna (ISCED 0–2)	Srednje šolsko, višješolsko izobraževanje (ISCED 3–4)	Terciarno izobraževanje (ISCED 5–8)
2020	1,7	5,3	14,8
2021	3,4	11,5	31,6

Graf 3 lepo pokaže dvig vključenosti odraslih po posameznih stopnjah izobrazbe in izrazit dvig udeležbe odraslih s terciarno izobrazbo.

⁴ Povezava na vir: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/trng_lfs_02/default/table?lang=en

Graf 3: Stopnja vključenosti odraslih 25–64 let v VŽU po stopnji izobrazbe v letih 2020 in 2021 v Sloveniji

Vir: EUROSTAT

Prav tako smo analizirali podatke glede vključenosti odraslih v Sloveniji po posameznih starostnih skupinah. Doseganje starejših ciljnih skupin v VŽU namreč ostaja izziv tudi pri uresničevanju novega nacionalnega programa v obdobju do leta 2030.

Podatki kažejo, da se je stopnja udeležbe prebivalcev v VŽU zvišala v vseh starostnih skupinah odraslih. Visoka je v starostnih skupinah do 50 let, najvišja pa seveda v starostni skupini 25–34 let, kar 28,2-odstotna. Vendar je dvig stopnje udeležbe v tej ciljni skupini najmanj izrazit (41,84 %), kar je posledica visoke stopnje udeležbe že v letu 2020.

Izrazit, nad 60-odstotni dvig stopnje udeležbe med leti 2020 in 2021 beležimo v starostnih skupinah nad 35 let. Najizrazitejši dvig udeležbe pa je v starostni skupini 45–54 let, in sicer kar 64,44-odstotni. Pomemben je tudi dvig udeležbe v starostnih skupinah 50–64 let (62,88 %) in 55–64 let (62,13 %). Tako lahko sklepamo, da že bolje dosegamo starejše ciljne skupine odraslih in vanje več vlagamo. Razkorak med udeležbo starejših ciljnih skupin v primerjavi z mlajšimi je ostal velik. Ti podatki so razvidni v preglednici 3.

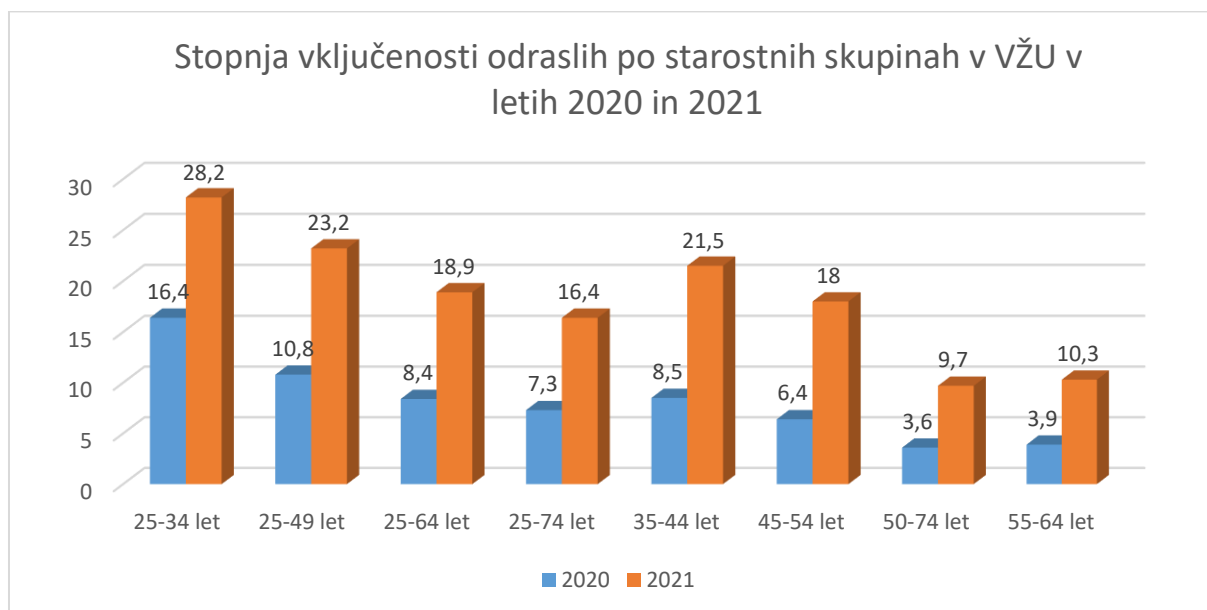
Preglednica 3: Stopnja vključenosti odraslih 25–64 let v VŽU po starostnih skupinah v letih 2020 in 2021 v Sloveniji

LETO	25–34 let	25–49 let	25–64 let	25–74 let	35–44 let	45–54 let	50–74 let	55–64 let
2020	16,4	10,8	8,4	7,3	8,5	6,4	3,6	3,9
2021	28,2	23,2	18,9	16,4	21,5	18	9,7	10,3

Vir: EUROSTAT

Podatki iz preglednice 3 so lepo ponazorjeni tudi v naslednjem grafu.

Graf 4: Stopnja vključenosti odraslih 25–64 let v VŽU po starostnih skupinah v letih 2020 in 2021 v Sloveniji

Vir: EUROSTAT

To je le manjši del analize in prikaza najnovejših statističnih podatkov, ki nam jih prinaša EUROSTAT. Baza podatkov je še bistveno bogatejša. Nudi dodatne analize in križanja podatkov, tako da bomo lahko pridobili dobre temelje za nadaljnje načrtovanje in razvoj strategij, ukrepov in aktivnosti na področju razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Kontaktna oseba za področje: mag. Andrej Sotošek, andrej.sotosek@acs.si

Informacijo pripravil: mag. Andrej Sotošek, andrej.sotosek@acs.si